

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**Св. Мучениця Євдокія
Геліопольська**

***The Venerable Martyr Eudokia
of Heliopolis***

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ
kutash@unicorne.org

«Я вас звільняю від дочасного рабства на землі. А ви тепер повинні здобути свою волю від вічного рабства дияволу своїм наверненням до Бога. Він же повністю спасе вас і зробить вас своєю дитиною.» (Слова Св. Євдокії при звільненні її колишніх рабів)

На 14-го березня за григоріанським календарем (це ж – 1-го березня за юліанським) ми поминаємо видатну святу жінку, яка, кажуть, могла б бути конкурентом Клеопатрі, коли б була продовжувала свій мирський спосіб життя замість прийняти мудре рішення навернутися до Христа й здобути Царство, яке не минається. Вона – Св. Євдокія Геліопольська (це ім'я означає «Місто Сонця»). Її ж ім'я, що означає «хороша на вигляд» або «шанована» можемо почути в грецькому тексті ангельського вітання

“I am setting you free from temporary slavery on earth. You must now win your freedom from eternal slavery to the devil by turning to God. He will fully deliver you and make you His child.” (St. Eudokia’s words upon the liberation of her slaves).

On March 14 on the Gregorian Calendar (which is March 1 on the Julian) we commemorate a remarkable holy woman who, some say, would have rivalled Cleopatra, had she continued in her worldly style of living instead of making the wise decision of turning to Christ and winning a Kingdom which does not pass away. It is St. Eudokia of Heliopolis (the name means “City of the Sun”). Her name, which means “well-seeming” (literally “good-looking”) or “esteemed” may be heard in the Greek of the angelic greeting to the Shepherds

Віфлеємським Пастухам: «Слава Господу на Небесах, і хай мир панує на землі між людьми, які Богу милі» (тобто «евдокіас») (Луки 2:14).

Пізніше були три римські імператриці з тим же іменем (буває, пишуть його «Євдоксія», що зв'язує це ім'я з похвалою, тобто «докса»). Перша з них переслідувала Св. Івана Золотоустого, а її невістка, афінка, яка прийняла це ім'я при наверненню до Християнства, писала [гомеричну Християнську поезію](#), яка існує до нині. [Мозаїчну Ікону](#) її з 11-го віку можна побачити в археологічному музею в Стамбулі (колись називався Константинополь). Її дочка, з тим же іменем, була дружиною Західньо-Римського імператора, Валентиніана III. (Це також ім'я моєї тітки по батькові, яка упокоїлася в Господі ще дитинкою, а також матері й бабуні мого сина).

Євдокія Геліопольська (сьогодні це місто Баальбек у Лівані) була красивою язичницею фінікійкою, яка жила в 1-му та 2-му віці нашої ери. Язичницький кодекс давав їй повну ліцензію користатися своєю красою для здобуття багатства й влади, і вона ж у цьому мала величезний успіх. Але юність, краса, багатство і влада не запевняють нікому спокою у думках і радості в душі. Одного вечора Євдокія почула моління подорожнього Ченця, Германа, у сусідському домі. У них вона почула слова, які в неї розбудили й страх і прагнення мати кращу забезпеченість від тієї тендітної, яку дають скоро загасаючі земна краса, багатство і влада. Вона пошукала Ченця і від нього почула про кінець земних скарбів та про вічну радість і життя Царства, яку увів у світ Христос Господь.

Та Євдокія не спішила легко віддати те, чого вона своєю красою та амбітністю була здобула. «А що буде, якщо я усе це віддам а все одно не отримаю тих скарбів, про які розкажете? Чи не рахувалася б я тоді нерозумною?» запитала вона Германа.

of Bethlehem: "Peace on the earth, to men of *good will* (literally "men on whom His favour rests" i.e. "eudokias") (Luke 2:14).

There were, later, also three Roman empresses of the same name (sometimes written "Eudoxia", which links the name with "praise" i.e. *doxa*). The first persecuted St. John Chrysostom, while her daughter-in-law, an Athenian, who took the same name upon her conversion to Christianity, wrote [Homeric Christian poetry](#) which survives to this day. A [mosaic Icon](#) of her, from the 11th century may be seen in an archeological museum in Istanbul (formerly Constantinople. Her daughter, also of the same name, was the wife of the Western Roman emperor, Valentinian III. (It is also the name of my own paternal aunt, who fell asleep in the Lord while yet a baby, and of my son's mother and grandmother).

Eudokia of Heliopolis (today the city of Baalbek in Lebanon) was a beautiful pagan Phoenician who lived in the first and second centuries A.D. The pagan ethical code gave her full licence to make use of her beauty to obtain wealth and power and this she did with great success. Youth, beauty, wealth and power do not, however, assure one of peace of mind and joy of soul. One evening Eudokia heard a visiting monk named Germanus at prayer in a neighbour's house. She heard words that awakened fear in her, as well as a thirst for a security greater than the fragile one offered by quickly fading earthly beauty, wealth and power. She sought out the Monk and heard him speak of the end of earthly treasures and of the eternal joy and life of the Kingdom ushered in by Christ, the Lord.

Eudokia, however, was not about to lightly give up that which she had won by her beauty and ambition. "What if I give this up and still do not obtain the treasures of which you speak, would I not be a fool?" she asked Germanus. The monk counselled her to fast and

Монах порадив їй попостити й молитися на протязі тижня, і аж тоді вирішити, що має робити. Коли він повернувся до неї Євдокія вже була приготовлена прийняти крок до Царства, якого він провіщав. На протязі того тижня її був відвідав Ангел, і почувла вона, як диявол опротестовував, що вона завжди була його слугою отож Бог не може її прийняти. На це Ангел рішуче відповів, що Бог приймає кожного грішника, який кається.

Отримавши таке заспокоєння її сумнівів, Євдокія навітнула до Господа всім своїм еством. Після навчання в Вірі вона прийняла Святе Хрещення і передала більшість своєї власності на розпорядження Церкви, щоб розподілити її поміж потребуєчими. Вона також позвільнювала своїх рабів, промовляючи їм: «Я вас звільняю від дочасного рабства на землі. А ви тепер повинні здобути свою волю від вічного рабства дияволу своїм наверненням до Бога. Він же повністю спасе вас і зробить вас Своєю дитиною.»

Євдокія приєдналася до спілки побожних жінок, які жили разом, як Монахині. Колишній її компаньйон, Філострат, прийшов до неї і намагався відмовити її від шляху, якого вона вибрала. Євдокія спалахнула! Вона помолилася, щоб Бог наказав його та щоб не дав йому вийти з приміщення. Філострат повалився на землі мертвим. Євдокія зразу зрозуміла, що така Молитва - недостойна в послідовника милосердного Господа Ісуса. Направлена Господом, вона ж тоді помолилася, щоб юнак повернувся до життя. На цю Молитву відповів Господь, і сам Філострат тоді навернувся і став Християном.

Це було першим з подібних чудес. Коли син губернатора Авреліана, якого був послав його батько з загоном солдатів перевірити громаду Святої, яку оскаржувала в приховуванні міських скарбів, пошкодив свою ногу та помер, то Філострат розказав губернаторові про чудо, яке сам був пережив через

pray for a week, and then make up her mind. When he returned to her, Eudokia was ready to take the step towards the Kingdom he proclaimed. During that week she had been visited by an Angel and had also heard the devil protesting that she had always been his servant and so God could not accept her. To which the Angel had firmly responded that God accepted any sinner who repented.

Her doubts thus appeased, Eudokia turned to the Lord with all her being. Having received instruction in the faith she received Holy Baptism and handed over most of her property to the disposal of the Church to be distributed among the needy. She also gave her slaves their freedom, saying: "I am setting you free from temporary slavery on earth. You must now win your freedom from eternal slavery to the devil by turning to God. He will fully deliver you and make you His child."

Eudokia joined a group of pious women living together as monastics. A former companion of hers, Philostratos, came to her and sought to dissuade her from the path she had chosen. Eudokia responded with anger. She prayed that God would rebuke him and not allow him to leave the premises. Philostratos fell down dead. Eudokia immediately realized that such a prayer was unworthy of a follower of the compassionate Lord Jesus. At the Lord's direction she now prayed that the young man be restored to life. This prayer was answered and Philostratos himself repented and became a Christian.

This was the first of such miracles. When the son of the governor, Aurelian, sent by his father with a detachment of soldiers to investigate the Saint's community on charges of concealing the city's treasures there, injured his leg and died, Philostratos told the governor of the miracle he himself had experienced through Eudokia's prayers. At Aurelian's request, Eudokia prayed and his son was returned to him

Молитви Євдокії. На прохання Авреліана Євдокія помолилася і син вернувся до батька живим. Авреліан і його співробітники приєдналися до віруючих.

Інший губернатор, Діоген, послав свого військового коменданта, Діодора, затримати Євдокію і мучити її доти, доки вона зречеться Віри, яку римська влада вважала ворожою для Імперії. Підчас цього Діодора повідомили про наглу смерть його дружини, Фірміни. У відчаї, пригадавши те, що він був почув про результати заступництва Святої, він став благати її молитися, щоб його улюблена дружина повернулася до нього живою. Євдокія молилася і так воно й сталося. Тоді і Діоген і Діодом приєдналися до Християнської громади, а Євдокія навіть і замешкала в його домі на певний час. Вона заохотила Діодора самому помолитися про воскресіння сина вдовиці, якого був вкусив змії. Молитва була вислухана. Євдокія прожила спокійно в своїй спільноті на багато років.

Та нарешті новий губернатор, Вікентій, відновив переслідування і цього разу Євдокія посвідчила про Господа життя, Який смертю смерть подолав, ставши Мученицею. Її обезголовили 1-го березня (це – 14-го березня за григоріанським календарем), 107-го р. (дехто каже 120-го, 126-го, 152-го, а то й 160-го р.). Впродовж свого земного життя Євдокія жила на землі, як громадянка вічного Царства. А зараз зі свого місця в Оселях правдивого Сонця Праведності вона заступається за тих, які ще мандрують по світі зо всією його красою та примарними спокусами, закликаючи всіх приєднатися до вічної Родини Блаженних, які живуть у переможному Господеві Ісусові, Богу істинному та істинній Людині. Амінь.

alive. Aurelian and his associates joined the ranks of believers.

Another governor, Diogenes, sent his military commander, Diodorus, to arrest Eudokia and torture her until she renounced the Faith which Roman authorities considered to be an enemy of the Empire. During this procedure Diodorus was told of the sudden death of his wife, Firmina. In desperation, recalling what he had heard about the results of the Saint's intercession, he begged her to pray that his beloved wife be restored to him. Eudokia did pray and this came to pass. Now, both Diogenes and Diodorus joined the Christian community, and Eudokia even lived in his household for a time. She encouraged Diodorus himself to pray for the raising of the son of a widow who had been bitten by a snake. The prayer was answered. Eudokia lived peacefully with her community for many years.

Finally a new governor, Vicentius, resumed the persecution and this time Eudokia witnessed to the Lord of life, who trampled down death by death, by her martyrdom. She was beheaded on March 1 (which is March 14 on the Gregorian Calendar), 107 (some say 120, 126, 152 or even 160). During her earthly life Eudokia had lived on earth as a citizen of the eternal Kingdom. Now, from her place in the Mansions of the true Sun of Righteousness, she intercedes for those still sojourning upon the earth with its beauties and its illusive temptations, calling all to join the eternal Family of the Blessed, who live in and by the victorious Lord Jesus, true God and true Man. Amen.